

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: OHelsea 3-1242

No. 165. — Štev. 165.

NEW YORK, FRIDAY, JUNE 16, 1937 — PETEK, 16. JUNIJA 1937

Volume XLV. — Letnik XLV.

EKSPLOZIJA V PREMOGOVNIKU; 20 MRTVIH

PREISKAVA POLICIJSKIH GROZODEJSTEV V CHICAGU LE POČASI NAPREDUJE

Eksplozija je nastala v 225 čevljev globokem rovu. — Šestnajst ambulanc je odvedlo trupla, in coroner bo uvedel preiskavo ko bodo identificirana. — Priče skušajo zvrniti na štrajkarje vso krivdo.

SULLIVAN, Indiana, 15. julija. — V Bakerjevem premogovniku je v globini 225 čevljev nastala strašna eksplozija. Eksplozija je plin, in dvajset kopačev mehkega premoga je izgubilo življenje.

Pred vhom v premogovnik se je takoj zbralo več sto žena in otrok, ki so nestrpno pričakovali, če bodo njihove drage prevedli žive ali mrtve iz rova.

Reševalci, opremljeni s plinskimi maskami so se podali takoj na delo ter so v razmeroma kratkem času spravili na površje dvajset strašno ožganih in nakaženih trupel.

Štirje premogarji so težko poškodovani, in bodo najbrž podlegli poškodbam.

Coroner Cecil Taylor je izjavil, da ne bo prej uvedel preiskave, dokler ne bodo vsa trupla identificirana.

Ob času eksplozije je bilo v premogovniku 150 premogarjev, čijih večina se je pa nahajala v stranskih rovih.

Štiri ponesrečence so privedli še žive iz rova ter jih so prepeljali v Mary Sherman bolnišnico, toda zdravniki imajo le malo upanov, da bodo okrevali.

Neki premogar je izpovedal: — Sam ne vem, kako sem ostal živ. Nekaj me je pritislilo k steni, nato sem pa začutil grozen prepah. Zdelo se mi je kot da bi kdo zabijal žeblice v glavo. Potem me je vrglo na tla, nakar sem izgubil zavest.

CHICAGO, Ill., 15. julija. — Policijski in gledalci so izpovedali, da so bili v boju na Spominski dan, ko je bilo ubitih 10 ljudi, stavkarji oboroženi z revolverji in palicami.

Priče so bile zaslišane v coronerjevi preiskavi, v kateri sedi šest porotnikov, ki so člani American Legion. Policijski stotnik James L. Mooney, ki je pred Republic Steel tovarno poveljeval 300 policistom, trdi, da ni bilo izdano povelje streljati na stavkarje. Ako so policisti streljali, tedaj so streljali v samoobrambi, da so rešili svoje življenje. — Mooney je rekel, da je nek stavkar grozil, da mu bo s svojo palico razbil glavo.

Everett C. Parker, poročevalec za neko radio postajo, je izpovedal, da je nekdo v vrstah stavkarjev oddal prvi strel. Mrs. Jan Garey je izjavila, da je bila navzoča na nekem unijskem zborovanju in da je tam videla tri delavce z revolverji in palicami.

Odvetnik za unijo Thurlow Lewis je zahteval, da pokažejo porotnikom filme o bojih. Coroner Walsh ni povedal, ako bo to dovolil.

Predsednik unije jeklarskih delavcev, Gus Juratik, je izjavil, da je policija stavkarje obkolila ter takoj pričela streljati in metati solzne bombe.

Dva policijska poročnika sta ravno tako zatrjevala, da je prvi strel oddal nek stavkar.

Član stavkarskega odbora Louis Selenik, ki je bil zadnja priča, je rekel, da se je vrgel v jarek in da so ga tam policisti pretepali.

OGLASUJTE V "GLAS NARODA"

Japonska vojska ostane na Kitajskem

SOVJETI SO USTRELILI 8 VOHUNOV

Med usmrčenimi je tudi princ Bydy Mdivani. Vsi so bili Trockijevi pristaši. — Mdivani je nameraval usmrtiti Ježova.

MOSKVA, Rusija, 15. julija. — Princ Bydy Mdivani, star boljševiški voditelj v Džoržiji, ki pa je pozneje postal pristaša Trockega, je bil ustreljen s sedmimi drugimi, ker je stregel po življenju voditeljem socijalistične države. Ustreljeni so bili 9. julija v Tiflisu.

Mdivani je bil v ječi od februarja, ko ga je Radek pri svojem procesu označil kot izdajalca.

L. B. Serebriakov in Gregorij Piatakov, ki sta bila medtem že ustreljena, sta izpovedala, da sta skupno z Mdivanim skušala ustanoviti neodvisna transkavkaska država, in da je Mdivani zahteval, da je najprej umorjen voditelj džoržijskih komunistov Lavrencij Beria, ki je velik prijatelj Josipa Stalina.

Pri procesu proti Radeku in njegovim tovarišem je bil tudi Mdivani obdolžen, da je organiziral družbo, ki je imela namen umoriti komisarja za notranje zadeve Nikolaja I. Ježova.

Vseh osem je bilo obdolženih, da so volunili za neko fašistično državo, da so s sabotažo škodili gospodarstvu države Džordžije ter so pripravljali terorizem proti sovjetskimi uradnikom.

GRAD ACHILLEION

KORFU, Grška, 15. julija. — Grad Achilleion na otoku Korfu, katerega je dala zgraditi avstrijska cesarica Elizabeta in katerega je pozneje kupil nemški cesar Viljem, bo prenejen v muzej.

Po strašni tragediji v Meyerlingu je hotela cesarica Elizabeta najti kak miren kraj ob Sredozemskem morju in tekono vojnje po morju je na otoku Korfu našla vilo Braila, kjer se ji je zdel najmirnejši kraj, ki ga je še kdaj videla. Italijanskemu arhitektu Carito je naročila, da ji zgradi vilo v renesančnem slogu.

Prvotno pohištvo Achilleiona kaže klasično in pesniško razpoloženje cesarice in na vrta je dala postaviti kip "umirajočega Ahila" ter kip svojega najljubšega pesnika Heinricha Heineja.

Leta 1907 je Achilleion kupil nemški cesar Viljem, je dal odstraniti Heinejev kip in na njegovo mesto postaviti "živčnega Ahila". Notranja pre-

VOHUNSTVO IN NASILJE PRI FORDU

Za Fordovimi delavci so vedno vohuni. — Unijski delavci so bili preganjani in odpušeni.

DETROIT, Mich., 15. julija. — Preiskava National Labor Relations Board dogodkov 26. maja pred vrati Fordove tovarne v Dearborn vedno bolj posega v podrobnosti.

Clarence E. Fleming je pol prisego izpovedal, da je bil 24. maja odpuščen, četudi so bili navzlic njegovim umetni lepim nogi z njegovim delom popolnoma zadovoljni, kar je razvidno iz tega, da mu je bila v šestih mesecih, odkar je delal v Fordovi tovarni v Dearbornu, njegova dnevna plača zvišana od \$6 na \$7.50. Ker je 3. aprila skupno s 14 drugimi Fordovi delavci pristopil k United Automobile Workers, je bil brez navedbe kakšnega vzroka odpuščen. Ni pa bil organizator unije avtomobilskih delavcev.

Kot druga priča je bil poklican bivši Fordov delavec Richard Weyhing, ki je bil 25. maja odpuščen. Priznal je da je "neuraden" organizator avtomobilske unije ter je sem in tam med delavskimi uradi agitiral za unijo. Nek njegov tovariš ga je opozoril, da je za njim vedno nek vohun, ki ga hoče zalotiti pri agitiranju. Sledečji je prišel njegov odpuščen pripomočnik: "Delo nezadovoljivo; prihajal prepozno."

Martina Jensena, ki je bil odpuščen 26. maja, je malo prej posvaril njegov predlavec Richard Alberts: "Varuj se, epazujejo te."

Z ozirom na dogodke pred Fordovo tovarno 26. maja je organizator Percy Llewellyn izpovedal, da mu je bila šipa njegovega avtomobila razbita in mu je nekdo zaklical: "Ako zopet prideš, te bomo pretepli z avtomobilsko kljuko."

memba tudi kaže, da se je melanholična duša cesarice Elizabeta morala umakniti vojaškemu vladarju.

Tekom svetovne vojne je bil Achilleion bolnišnica za srbsko vojsko, ki je na Korfu po porazu 1915 iskala zavetje.

Pozneje je Achilleion prešel v last grške vlade. Do zadnjega časa je bilo domnevano, da si bo kralj Jurij izbral grad za svoje bivališče, toda kralj ne mara tam živeti. Zato so oblasti odločile, da bo Achilleion postal muzej.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

REPUBLIKANCI SO V OFENZIVI NA ŠPANSKEM

V Sierr republikanci ne prestando napredujejo. Prvi del ofenzive je končan. — Vojski so zelo utrujeni.

MADRID, Španska, 15. julija. — Kot pravi poročilo vojaškega poveljstva, republikanci v Sierr stalno napredujejo, toda niso zavzeli nobenega novega mesta. Časnikarskim poročevalcem ni dovoljeno iti na fronto, odkar se je pričela zadnja ofenziva.

Za zračno silo ni bil dober dan, kajti republikanci so izgubili dva aeroplana, fašisti pa nobenega. Boji v zraku so zelo živahni in letalci obeh strank mečejo bombe.

Republikanci so obrnili svojo silo proti Majadahondi in Villafranca del Castillo ob cesti ki pelje v Escorial.

Prvi del ofenzive je sedaj končan. Z zavzetjem Villanueva del Pardillo je bila zavzeta cela pokrajina ob cesti, ki vodi v Escorial ter je bila očiščena in utrjena.

Ta ofenziva je trajala osem dni in je bila končana s prvotnimi četami, ki so pa zelo utrujene.

Nek časnikarski poročevalec je srečal nekega ameriškega protosovoljca, ki mu je pripovedoval, da je stal s svojimi tovarišem v strelskem jarku, ki sta si ga ravnokar izkopal. Zagledala sta skupino Marokancev, na katere bi prav lahko streljala, toda sta bila tako izmučena, da se nista počutila dovolj močna, da bi dvignila puške.

Te čete so izvršile svojo nalogo in sedaj vsakdo čaka na drugi dol ofenzive, kajti general Miaja ni poslal v boj cele svoje vojaške sile. Sedanja velika ofenziva je šele v početnem stanju.

MADRID, Španska, 15. julija. — Fašistične baterije so zopet pričele obstreljevati Madrid. Strelji so padali v mesto v razdobju ene minute. Madridčani so zopet zelo zbežani, kajti že nekaj tednov v mesto ni padel noben strel. Ni pa bilo nikakih človeških žrtev.

Fašistični protinapad pri Brunete, 12 milj zapadno od Madrida, je bil odbit.

DENARJA LAČNA ŽENA

LOGANSPOUT, Ind., 15. julija. — Vincent Miller v svoji prošnji za ločitev zakona pravi, da ima njegova žena navedeno trgovati denar.

Miller pravi, da je žena neko razrgala bankovce za \$8. Nekega dne ji je dal \$18, toda žena je rekla: "To ni dovolj," in je bankovce razrgala.

JAPONSKA NE TRPI NOBENEGA POSREDOVANJA NA KITAJSKEM

TOKIO, Japonska, 15. julija. — Japonska je odločno zavrnila kitajsko zahtevo, da odpokliče svoje vojaštvo izpred Peipinga ter je posvarila druge države, da ne bo trpela nobenega vmešavanja ali kakega kazenskega postopanja v severni Kitajski.

PEIPING, Kitajska, 15. julija. — Japonski zakopni možnarji so tri ure streljali v južna vrata Peipinga, s severa pa prihaja še več vojaštva proti mestu.

Mečna japonska ofenziva proti 29. kitajski armadi, ki je izkopal strelne jarko tik ob mestnem obzidju, da zadrži Japonce, je uničila vsako upanje, da bi bilo še mogoče odvrti vojno v severni Kitajski.

Naglo prodiranje japonskih dobro izvežbanih čet ima namen obrezati Peiping od velike Nanjuan vojašnice, 12 milj južno od mesta. Slozi Veliki zid prihaja iz Mančukuo na Kitajsko 10,000 japonskih in mančukvanskih vojakov na dan.

Ko so Japonci pridrili na valovite planjave, koder odlični Kitajci ob jutri navadno jahajo, so pričeli s topovi streljati na vas Tahungmen, ki leži pred mestnimi vrati.

Nad 1000 japonskih vojakov pa je ob istem času nastočilo kitajsko garnizijo v Jungtingmenu, ob južnih vratih Peipinga.

Kitajci so se na Japonce vrgli z dolgimi sabljami in so trikrat pogladi Japonce v beg.

Kitajska vlada pozivlja prebivalstvo, da ostane mirno navzlic nevarnemu položaju. V Peipingu je bilo skoro 24 ur neprestano slišati grmenje topov. Vlaki neprestano dovažajo v severno Kitajsko japonske vojske, ki zavzemajo svoje postojanke ob železnici Peiping-Tientsin.

TOKIO, Japonska, 15. julija. — Japonska zahteva gospodarsko izkoriščanje severne Kitajske in bo pri tem rabila, če treba, oboroženo silo. Japonska je pripravljena poslati v severno Kitajsko še več vojaštva, da poravna dolgi spor s Kitajsko.

Kabinet je na dolgi seji sklenil, da Japonska nastopi v vojaško silo, ako Kitajska ne vstreže japonskim zahtevam, ki so:

1. Kitajska mora odpoklicati svoje vojaštvo iz krajev sedanjih bojev.
2. Kitajske čete, ki so zakrivile spopade prejšnjega tedna, morajo biti kaznovane.
3. Protijaponsko delovanje v severni Kitajski mora biti končano.
4. Kitajska mora podpirati Japonsko v protikomunistični politiki.

Kriza v severni Kitajski je tako velika, da je kabinet sklenil, da se sestaja vsak dan.

Japonski poslanik Šigera Kavagoe, ki je s svojega polletnega bivališča v Cintau odletel z aeroplanom, je dospel v Tientsin z naročilom, da se pogaja s tamošnjimi kitajskimi oblastmi. General Sung Čenjuan, ki je upravitelj pokrajine Peipinga in Tientsina, pa Kavagoea ni hotel sprejeti.

PEIPING, Kitajska, 15. julija. — Kitajska komunistična armada se je dvignila s svojih bivališč v gorah Sensi provincije ter se združila z armado generala Čankajška, ki koraka proti severu, da brani Peiping proti Japoncem, ki hočejo od Kitajske odtrgati najbogatejšo pokrajino in jo priključiti Mančukuu.

Na japonsko pretinjo, da Japonska ne bo trpela vmešavanja tujih držav, je kitajska vlada izjavila, da bo branila severno Kitajsko "do zadnje kitajske krvi".

Kitajska komunistična armada je dala kitajski narodni armadi pogum, da se odločno postavi proti Japoncem.

Kitajska komunistična stran je objavila oklic z naslednjimi zahtevami:

1. Da general Sung Čenjuan, ki je upravitelj Peipinga in Tientsin pokrajine, porabi vsa vojaška sila proti Japoncem.

2. Da narodna vlada v Nanjingu ojači Sungovo armado.

3. Da vlada ostro nastopi proti vsem Kitajcem, ki so na sumu, da so naklonjeni Japoncem.

Poziv proti koncu zahteva, da narodna in komunistična armada s skupnimi silami porazenete Japonce iz Kitajske.

CARINSKI URADNIKI NE SMEJO PITI

Carinski uradniki so na povelje postali skrajni zmerni. William H. McReynolds, uradni tajnik zveznega zakladničarja Morgenthaua, je z najnovejšim odredbo prepovedal carinskim uradnikom piti med kosilom tako opojno pijačo — niti kizarec piva jim ni dovoljen, — da potniki pri pregledovanju prtljage ne bodo zavonjali njihove "slabe sappe".

"Glas Naroda" (A Corporation) Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY. Frank Saban, President. L. Bosnjak, Treasurer. Place of business of the corporation and address of above officers: 216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

JOSEPH TAYLOR ROBINSON
Senator Joseph T. Robinson, demokratski voditelj, se je poslovil s tega sveta sredi najhujšega parlamentarnega boja, kar jih je doživel v štiriinštiridesetih letih svojega vdejtvojanja v Kapitolu.

Robinson ni zasledil nikdar v zadrego. Svojim nasprotnikom je znal pikro in prepričevalno odgovarjati. Njegovi dokazi so zalegli.
Pokojnik je v dobrih in slabih letih vodil svojo stranko. Bil je nevaren nasprotnik, ko je bila njegova stranka v manjšini. Skoro vsak spor v stranki se mu je posrečilo poravnati — če ne zlepa, pa zgrda.

Iz Jugoslavije.
Mednarodne igralnice ob Jadranu.
Razne tuje tvrčke so že občinam v Splitu, Dubrovniku in Crikvenici predlagale ustanovitev mednarodnih igralnic.

Dijak napadel z nožem ravnatelja.
Na Vidov dan je napadel dijak I. razreda srednje tehnične šole v Novem Sadu, Josip Ditič ravnatelja šole ing. Mirolava Nikolajevića Štirkega.

Tri dni je ležal mrtev doma.
V Zagrebu so našli mrtvega zasebnega uradnika Hilariona Jeremova. Znanec ga je prišel obiskat in zaman je trkal na vrata. Potem se je obrnil na upravnik ruskega doma, ki je odšel z njim in trkala sta oba na vrata, toda Jeremov se ni odzval. Drugi stanovalci so povedali, da ga že od nekaj dni niso videli.

Obsojeni morilci Filipa Pečnika.
Te dni je bila izrečena pred okroglnim sodiščem v Zagrebu obsodba v obravnavi proti morilecu v pokojnega Filipa Pečnika. Obsojeni so bili morilec Peter Krekič na 20 let ječe in trajno izgubo državljanских pravic, Franjo Makar, ki je umor zasnoval, na došmrtno ječe in trajno izgubo državljanских pravic.

PRIMORSKE NOVICE
Ukrepi proti gozdnim požarom
Po Krasu so se v poslednjih letih pojavljali zaradi poletne vročine posebno v bližini železniških prog pogostejši gozdni požari, katerih gašenje je bilo v večini primerov kaj malo uspešno.

Nove šole
V kratkem nameravamo v občini Idrijske obzide zgraditi tri nova šolska poslopja: v Srednji Kanomlji, v Zavrtaču in Vraniku.

Pred raznimi sodišči v Juljski krajini
se pogosto vršijo procesi zaradi bega čez mejo. Tako je bil iz tega razloga obsojen Stanislav Sirik iz Brd na tri mesece zapora in 2000 lir denarne kazni.

NASILEN TAT
Na praznik sv. Petra in Pavla se je priklatil v Mošenik pri Kamniku že večkrat kaznovani 37-letni Bus Rlozjij in vlomil v hišo Klopčiča Karla. Odnesel je nove hlače, v katerih je bila ženska srebrna ura s verižico. Rus je s plenom šel proti Zagorju. Z njim je bila tudi njegova priležnica. Ko je Klopčič zapazil vlom, je kmalu tudi izvedel, da jo je tat ubral proti Zagorju.

ZGODOVINA V KARTAH
Ni je menda stvari na svetu, ki bi se je ne držal noben spomin zgodovinskega pomena in niso bile vedno velike stvari, temveč pogosto navadne malenkosti, ki so bolj ali manj odločale o zgodovini sveta.

Tri ORIGINALNE OPOROKE.
Anglija je domovina čudakov. To najbolje dokazuje procesi, ki so tekli istočasno v Londonu, v Waterfordu in Irskem in v slovitnem Aberdeenu na Škotskem. V vseh treh primerih je bila tožena oporočka kot neveljavna, pa je vseh treh primerih sodišče priznalo njeno veljavnost, čeprav je šlo za zelo originalne oporoke.

Denarne pošiljatve. DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU. V JUGOSLAVIJO. Za \$ 2.55 Dna. 100. Za \$ 5.00 Dna. 200. Za \$ 7.50 Dna. 300.

DVA POLJUBA DVAJSET FUNTOV KAZNI.
Angleški sodniki kaznujejo, kakor znano, na podlagi paragrafov posebno strogo prestopke zoper moralo. Dama, ki jo na Angleškem nadleguje kakšen moški, je lahko sigurna, da bo sodni izrek njeno dobro ime hitro in energično obnovil.

IŠČEM
svojega strica VINCENTA CEROVŠKA, doma iz Ivan-dola, pošta Krško. Dragi rojaki, če ve kdo kaj o njem, mi uaj sporoči. Če pa sam čita, pa prosim, da se mi oglasi. Imam mu nekaj važnega sporočiti iz stare domovine. — JOHN CEROVŠEK, P. O. Box 519, Copper Cliff, Ont., Canada.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Važno za potovanje. SloveNIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 West 18th Street New York, N. Y.

Peter Zgaga. V zakonu sta dve polovici — "on" in "ona". Katera polovica je močnejša? Po mnenju nekaterih je močnejša polovica "on".

KRATKA DNEVNA ZGODBA

TEKMECA

Jesih je imel branjarjo na levi, Pipar na desni strani cerkve. Grdo sta se gledala. Kadar sta se srečala, je Jesih zagrdel kakor pes. Pipar pa kar pijunil v stran. Jesiha, si-vega in skupega starca, je bolj grizla zavist, ko skrb za obstanek mladega in bahavega Piparja pa neutesljivo kopnenje po bogastvu in časti. Ko si je ta omislil koleselj, je vial tudi Jesih takoj prepleskati svoj zapravljivček z živozeleno in rumeno barvo. Ko si je Pipar nataknil nad vrata belega orla za tobak, je skočil tekmeč takoj v trg k notarju, da mu spiše pritožbo. Ali nima kot starejši večje pravice do tobaka? Če mu pa že te pravice ne dajo, naj bi smel prodajati vsaj kolke in državne srečke. Kdo je le dovolil tistemu bahaču, da se je usedel poleg cerkve kakor izkušnjavec?

Pipar si je vtepel v glavo novo misel. In res: kupil si je tovorni avtomobil. Seveda, še prej se je bil v mestu naučil voziti. Ko je bil trden za krmilom, je neki dan v oblakih prahu in smradu priropotal v vas in mimo Jesihove hiše.

"Ali me vidiš, skopuh plesnivi! Mi napredujemo!" Piparja je postakovalo srce. Jesih je pa grdo gledal. "Ga bo že minilo," je zagodrnjal. Zaprl je štauno pol ure prej ko po navadi.

Že drugi dan je hodil Pipar po vseh soseski, ter se priporočal vaščanom, naj mu pripeljejo mleka, ki ga bo vsak dan vsega pokupil. Z vseh strani so mu dovažali mleko in ga točili v velike cinaste ročke. Pipar je vozil mleko v trg. Toda kam naj tržani s tolikšno poplavo mleka! Pehal se je in pridigal vsakemu, kdor ga je hotel poslušati, naj napravijo mlekarno. Pa tržani so bili zaspanci. Pipar je premišljeval, kaj bi. Ali v Ljubljano ali na Sušaku?

Na obe strani je zelo enako daleč. Pa se je odločil za Sušak. "V Ljubljani ga imajo dovolj, in še dobrega, na Sušaku pa menda samo kozjega," je dejal. In tako je odrinil neko poletno jutro s polnim avtom bleskotajočih se ročk po prašni cesti proti vročemu Primorju. Pot se je vlekla, vročina je pritiskala. In tako se je zgodilo, da se je spotoma vse mleko skisalo. Na Sušaku je Pipar obupaval, vendar pa je pogumno ponujal skisano mle-

ko od hiše do hiše. "Prosim, vzemite ga, še bolj zdravo je. Dam ga po dva, po dinarju liter." Ljudje so ga podili od hiše. Nazadnje je moral se na policijo. Da pa je bila mera nesreče še bolj polna, je moral najeti in plačati še postopača, da mu je pomagal zmetati kislo mleko v morje.

Nobene reči ni moči na svetu prikriti, tudi o tej zamotani kupčiji je zvedela vas. Prva je pritekla s to novico k Jesihu botrina Mica. Kako jo je ves srečen udaril po rami! Že se je okrenil, da ji podari Francokovo cikorije, pa se je gredoč skesal.

Pipar ni prav nič obupaval. Žena je stregla ljudem v štauni, mož pa se je lotil kupčije z živino. Vse vasi je oblezal, da ga je tudi trški mesar kled. Pipar je zaslužil, kajti vsak teden je pripeljal poln voz telet v Ljubljano. Nekoč pa je v mestu pogrešil eno živinč. Ukradeno mu menda ni bilo, prej kone ga je izgubil. Jesih si je mel roke, kar požiral je, ko je slišal o tej novi nezdigi svojega tekmeča. In še nekaj drugega je slišal, pa menda le bolj zvoniti. Dejali so, da je zahteval Pipar od policajev, naj mu tele vrnejo. "Saj mu ga niso ukradli!" se je hohotal Jesih. Pa ni bilo res, kar so raznašali zlobni jeziki, pač pa je Pipar šel ter naznanil izgubljeno tele pri gosposki v mestu. Pozorno so ga poslušali, potem pa vprašali:

"Kje ste pa vendar izgubili tele?" Pipar se je odrezal: "Gospod, ko bi to vedel, bi šel kar sam ponj."

Ko so čez nekaj dni povedali Jesihu, da so tele vendarle našli, ga je ta novica zelo potrla, kakor da so njemu živinč ukradli in ga onemu podarili. Tretjič gre rado. V Lazih je bil sejem. Jesih jo je primahal na sejem peš, Pipar pa se je pripeljal s svojim motovilom. Po sejmu in že pod noč sta se znašla oba tekmeča v eni in isti krcmi. Pri tej mizi je dajal Pipar za pijačo, pri oni pa je sedel Jesih in si dal od soseda polniti kozarec. Da bi ga tekmeč ne imel za prevelikega umazanca, je naposled tudi Jesih dal za polič. Neznansko pa ga je jezilo, da Pipar tako kriči in se širokonsti, kakor da je ves svet njegov. Pljuval je predse in, pod mizo udarjal z okovano gorjačo, ob tla. Že se

je zročilo, ko je Jesih planil pokonci in plačal zapitek. Divje je ošinil bahškega tekmeča in se izgubil iz pivske sobe. Preden je krenil na pot, je stopil še za kremo na dvo-rišče. Ko je ondi pod drevesom ugledal avto, naokoli pa po tleh črno redkev in hlebčke, mu je šinila nemarna misel v glavo. Kar hitro je pograbil za lopato ob hlevu ter zmetal nekaj te dišave na osovraženo vozilo pred sedež. In še zlezal je na voz, da je s polenčkom vse lepo zravnal. Nesrečnež pa v tem ni opazil, da mu je ob-šudnem poslu zdrknila iz žepa na vse te rožice listnica.

Ko je prišel domov, je kma-lu pogrešil listnico z denarjem. Prestrašil se je in se za trenu-tek zatopil v premišljevanje. Zlajci pa se je stresel in se pri-jel za mizo. Prav nikjer drude-ja mu ni padla listnica iz že-pa, kakor na tistem nesrečnem vozu. Ko se je pripogibal... V gostilni jo je še imel, spotoma mu pa ni mogla zlesti iz suknje. Pri priči se je zaslu-šal, pograbil za palico ter jo urozal nazaj po poti proti La-zom. Pipar se bo zapil čez pol-noč, v poldrugi uri bo pa že v Lazah, samo pohitei mora. Spotoma se je že kesal, da ni rajši zapregel. "Sicer je pa boljše, da nisem, tako me vsaj v krcmi ne bodo opazili. Raj-ši pospešim korak, da pobrem denar, ki leži tam neke na tis-tem neumnem vozu. Hitro, hitro, da se Pipar prej ne od-pelje."

Ura je že odbila polnoči, ko je ves znojen prišel do Lazov. Tedaj zasliši drdranje voza v daljavi in cesta se razsvetli. Jesihu ohromi koleno toda že se mora pognati čez jarek ob cesti kajti kmahu bi ga bil Pipar po-vozil. Bog se usmilil! Potr in nesrečen Jesih zasuje ter jo globoko upognjen maha nazaj proti domu. Kakor je bil zbit, vendar mu žalost, skrb in stramota niso dale, da bi zatisnil tmužno oko.

Proti jutru se je odločil. Za-radi denarja se je moral poni-žati. Ves skršen in majhen je prikašljal do Papirjeve štacu-ne. Pred pragom mu je zastala noga. Ko je Pipar zjutraj pregledoval vozilo, je zarentačil. Oko pa mu je že tudi običlalo na listnici, ki je ležala pod sede-žem na nesnaži... "Ha!" je vzkliknil in se pognal na voz ter jo pobral. Pogledal je, po-

brskal po njej — glej, dva ti-sočaka in nekaj stotakov rru je zasumelo med prsti. "Kdor je bil, bo že prišel k maši," je zagodrnjal predse. Tedaj je pa tudi že zagledal Jesiha, ki se je s plahimi koraki bližal hiši in si brisal potno čelo. Pi-par je hitro vzel stotak iz list-nice ter ga spravil v žep. Ho-tel je oditi.

"Dobro jutro!" je za njim zakrehal Jesih, kakor bi ga bi-ha zgrabila nadaha, in si tiščal robej na ustih. "Listnico z de-narjem sem izgubil... Ne vem prav, kje bi jo iskal..." je iz-pregovoril z mrtvaškim gla-som.

"Ah, vi ste tisti!" je zahre-ščal Pipar. "Ha-ha! Ampak menj gre najdnina in pa za snaženje vsega skupaj najmanj deset od sto. Nisem si vzel to-liko," je rekel, vrnil nerodne-mu listnico, se obrnil in šel.

Nekaj tednov kasneje se je starejši umaknil mlajšemu tek-mecu na oni svet.

Skrivnostna pota tihotapev orožja.

Ob priliki neke sodne raz-prave, ki se vrši v Stockholmu, se je malo odgnril zastor, ki za-kriva drugače skrivnostne poti mednarodnih tihotapev oro-žja. Posadka nekega švedskega tovornega parnika je tožila svo-je delodajalce zavoljo posebne nagrade 2500 angleških funtov, ki so jim jo obljubili, a ne iz-plačali.

Kakor je razvidno iz šved-skega policijskega poročila, je polkovnik Hultkrantz, ki si je svoj naslov pridobil po vsej priliki v beli armadi generala Wrangla, v Stockholmu najel švedski parnik "Allegro" ba-je zato, da bi prepeljal na Šved-sko iz Nemčije tovor papirja. Hultkrantz pa je že tri leta de-loval kot zastopnik berlinske tržnice za trgovino z orožjem J. Veltjens.

Ko je parnik že plul proti Nemčiji, je nenadno spremenil svojo smer in namesto v prvot-no določeno lukso je odplul v Lubeck. Posadki so dejali, da bo do tu naložili orožje, ki ga odpeljejo v Odeido v Jemenu. V resnici so v Lubecku pod po-licijskim nadzorstvom, ne da bi smela posadka na kopno, na-tovorili 13,347 zabojev orožja in municije. To delo so nadzi-rali švedski ladjaki mešetar Soderberg, neki Nemeec Rosen-berg in neki nemški letalski častnik po imenu Blucker.

Iz Lubecka je parnik odri-nil v Gdynjo. Med tem so po-sadki sporočili, da je Odeida sama izmišljeno ime, da bi do-bili dovoljenje za izvoz orožja iz Nemčije. Orožje je bilo v resnici namenjeno za madrid-sko vlado. Rosenberg je po-sadki obljubil trikratno plačo, če ostane na ladji, a poleg tega še posebno nagrado 2,500 fun-tov sterlingov, kar pa tožena stranka sedaj zanikuje.

Rosenberg je ladjo kupil in je naročil kapitanu, da se mora držati navodil, ki naj jih bo da-jal nemški letalski častnik. Ta je tudi odredil, da mora biti parnik ob določenem dnevu in določenih jutranji uri pet milj od rta Villano ob španski obali. Tam so ga po določeni uri za-jele vojne ladje generala Fran-ca in ga spravile v v Ferrol. Tihotapeci so bili namreč od-igrali zelo dvočlono igro. So-derberg je bil v januarju prodal 630,000 km mnioje tvrdke Veltjens zastopniku madridske vlade v Parizu. V Gdynji je bil ta tovor na parniku "Al-legro" pregledal tudi neki za-stopnik madridske vlade. To-da, istočasno so bili tihotapeci tovor prodali generalu Francu in so se dogovorili z njim, da ga bo "zaplenili" na določe-nem kraju ob španski obali. Najlepše pa je bilo to, da je bilo tedaj na krovu 13,347 za-bojev z — opeklo in 1000 zabo-jev v strelivom. Žal se, da se

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

IGRE

- ANTIGONE, Sofoklej, 60 strani 30
AZAZEL, trdo ves. 1-
BENEŠKI TROGOVEC, Igrokav v 5. dejanju 30

- ČENE MASKE
Spisal Leonid Andrejev, 82 str. Cena 35
GOSPA Z MORJA, 5. dejanj 75

- KREUTZERJEVA SONATA
Spisal L. N. Tolstoj, 196 strani. Cena 60

- LJUDSKI ODEB:
6. sv. Po 12 letih, 4. dejanj 60

- MARTA, SEMENJ V RICHMONDU, 4. dej. ... 30
MOGOČNI PRSTAN, Milčinski, 52 strani 35

- OPROBA LUKOVŠKEGA GRAJŠČAKA
47 strani. Cena 30

- PETROKOVE POSLEDNJE SANJE
Spisal Pavel Golja, 84 strani. Cena 40

- FOTOFIJI ZVON
Spisal Gerhart Hauptmann, 12. sv. Cena 50

- ROKA V ROKO 30
MACBETH, Shakespeare. Trdo vezano, 151 str. Cena: mehko vezano 70

- SKOPUH, Mollere, 5. dejanj, 112 str. 50

- SPODOBNI LJUDJE ("ZIVETI")
Spisal F. Lipovec, 40 strani. Cena 30

- TESTAMENT
Spisal Ivan Rozman, 105 strani. Cena 35

- TONČKOVE SANJE NA MELAVŽEV VEČER
Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih 50

- ZAKRIZ IN SVOBODO, Igrokav v 5. dejanjih 35

- ZEMSKA LJUDSKIH IGRE.
Sanopč. Misa pod smilje, Sv. Nema. Sanje

- PEŠMI IN POEZIJE
AKROPOLIS IN PIRAMIDE 30

- BALADE IN ROMANCE, trda ves. 1.50

- KNJIGE POŠILJAMO POŠTNE PROSTO
Naslovite na: —

- SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
716 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

PESMI Z NOTAMI

- MEŠANI IN MOŠKI ZBOR
Ameriška slovenska Hra. (Holmar) 1-
Glasbeno delo. (Vodepivec) 1.50

- SLOVENSKI AKORDI
22 mešanih in moških zborov, uredil Karl Adamič ..... Cena 1.50

- MOŠKI ZBOR
Gorski odmevi. (Laharnar) 2. zvezek 45

- DVOGLASNO
Naši himni 50

- MEŠANI ZBORI
Trije mešani zbori. Izdala Glasbena Matica .. 45

- RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:
Domovini. (Foester) Izdala Glasbena Matica .. 40

- MALE PESMARICE
Št. 1. Srbske narodne himne 15

- MEŠANI IN MOŠKI ZBORI (AII-5)
3. zvezek. Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč 40

- CERKVENE PESMI
Domski glasovi. Cerkevne pesmi za mešan zbor 1-2

- NOTE ZA CITRE
Košljaki. Podak v igranje na citrah, 4. zvezek 3.50

- NOTE ZA TAMBURICE
Slovenske narodne pesmi za tamburški zbor in petje (Bajuk) 1.50

- RAZGLEDNICE
Newyorška. Različne, ducat 40

- POŠTNE
Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reko-mandirajte pismo.

- KNJIGE POŠILJAMO POŠTNE PROSTO
Naslovite na: —

- SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
716 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

POŠKODOVAN VODOVOD

Slika nam kaže inženirje, ki preiskujejo škodo, povzročeno na vodovodu, ki dovaja vodo iz Quenshonong rezervarja v Cambria tovarno v Johnstownu, Pa. Zagonetna eksplozija je razbila vodovodno cev v dolžini 20 čevljev.

je pretežni del municije med vojnjo spremenil v opeko.

Na Švedskem so imeli v ošt-lem že pred kratkim opravek s podobno afero. Mlada An-gleška Victor Hervey in eden izmed sinov lorda Lansdalea sta se bila zapletla v podobno tihotapsko afero. Pročala sta madridski vladi poln parnik

municije in orožja, ki sta ga hotela na isti način spraviti generalu Francu v roke. Toda stvar se je razvedela predčasno in oba sleparja sta jedrno pobegnila.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

POZOR ZAOSTANKARJI

Vsak, ki mu je potekla naročilina, je dobil opomin. Vpoštevajte številke poleg naslova in poravnajte, da nam prihranite stroške. Uprava

